

Agenda – Valdebatt om ekonomin

SVT · 23 augusti 2026 · 45:35

[0:00] **Vinjett**

SVT Play.

[0:06] **Tomas Nordenskiöld**

Hej och mycket välkomna till Agendas valspecial. I tre sändningar inför valet håller vi debatter där alla åtta riksdagspartier deltar. Och ikväll handlar det om ekonomin. Ja, programmet är förlängt till kvart över tio och sist ska vi analysera både debatten och läget inför valet. Och vi ska strax dra i gång. Men innan dess om fredagens attack på en gymnasieskola i Fagersta, där en sjuttonårig flicka dödades och tre ungdomar skadades. Finansminister Elisabeth Svantesson, välkommen hit.

[0:47] **Elisabeth Svantesson** (M)

Tack.

[0:48] **Tomas Nordenskiöld**

Vi börjar med dig. Alltså hur går dina tankar kring det som skedde?

[0:51] **Elisabeth Svantesson** (M)

Helt fruktansvärt och att det händer återigen i Sverige. Man tänker på alla nära och kära berörda, men också det är många som är berörda en sådan här dag. Jag tycker också att det var fint att både, ja Ulf och Magdalena var på plats i går och visade att i ett sånt här tillfälle står vi enade och det är både fint och ett styrkebesked för Sverige i en tuff tid.

[1:14] **Tomas Nordenskiöld**

Socialdemokraternas Mikael Damberg, välkommen du också. Tack. Vad tänker du om det som inträffat?

[1:19] **Mikael Damberg** (S)

Nej men fruktansvärt naturligtvis. Ähm, också det här att det var den första dagen i skolan när eleven och barnen var på väg dit. Och så, så hände det, det som absolut inte fick hända det hemskaste. Så att jag tror att det är viktigt att samlas som nation och ta avstånd, men det är också viktigt att ställa de svåra frågorna. Techbolagens ansvar, eh, hur agerar psykiatrin, polisen för att det här inte ska kunna hända igen? Men också hur minskar vi polariseringen i samhället? Få ett samhälle som har mindre hat och mindre hot i samhället i stort.

[1:52] Tomas Nordenskiöld

Mm. Tack till er så länge. Och SVT fortsätter givetvis att bevaka efterspelet till dådet. Men nu ska det handla om Sveriges ekonomi och jag vill hälsa övriga gäster välkomna hit. Från regeringen Kristdemokraternas Hans Eklind, från regeringspartierna, eh, och Liberalernas Lars Leijonborg, tidigare partiledare och nu riksdagskandidat. Och från Sverigedemokraterna som samarbetar med regeringen Oscar Sjöstedt. Tack. Och från oppositionen Vänsterpartiets Ida Gabrielsson, Centerpartiets Martin Ådahl och Miljöpartiets Janine Alm Ericson. Eh, och vi ska börja med att diskutera skatterna, men först lite bakgrund.

[2:43] Speakerröst

Skatterna har sänkts kraftigt den här mandatperioden. Tidöpartierna har infört skattesänkningar på totalt hundrasex miljarder kronor, mest på arbete och drivmedel. Sveriges skattenivå har sänkts av olika regeringar ända sedan millennieskiftet.

[3:00] Arkivklipp

Det ger vanligt folk lite extra pengar i plånboken. Restauranganställd får femhundra kronor mer i månaden.

[3:07] Speakerröst

Och den så kallade skattekvoten är nu på sin lägsta nivå sen sjuttioalet. Men dagens skattenivåer räcker inte för att täcka de snabbt växande utgifterna för bland annat försvar och rättsväsende. Och i år måste staten låna för att täcka ett underskott på hundranittiosex miljarder kronor. Frågan är vad som ska hända med skatterna nu. Ska de sänkas ännu mer? Eller ska de höjas? Och i så fall, för vem?

[3:37] Tomas Nordenskiöld

Ja, vi ska titta lite på hur ni svarade, ni alla åtta partier svarade i SVTs valkompass på frågan: Hur mycket höginkomsttagare ska betala i skatt? Liberalerna svarade mycket mindre än i dag. Sverigedemokraterna, Moderaterna och Kristdemokraterna svarade lite mindre. Centerpartiet svarade att det ska vara som i dag, medans Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet svarade lite mer än i dag. Och jag vill börja med dig, Lars Leijonborg, ni sticker ju ut här. Alltså, ni vill då halvera den statliga skatten för höginkomsttagare som betalas av alla som tjänar över femtiofemtusen i månaden. Varför ska höginkomsttagare få så mycket lägre skatt?

[4:14] Lars Leijonborg (L)

Om jag får kommentera det här att det har sjunkit nu i tjugofem år. Mycket hände ju på Reinfeldtregeringens tid där jag- Satt med och på det vi gjorde var ju att vi sänkte på arbete, investeringar och sparande. Och jag höll på att säga simsalabim, men det är mycket solid ekonomisk kunskap. Så ledde det ju ändå till att skatterna, skatteintäkterna ökade så vi kunde bygga ut välfärden och till och med betala av på statsskulden. Och då kommer man till din fråga här att det, det gäller ju att stimulera människor att arbeta, ta mera ansvarsfulla jobb, ta välja utbildningar som är mera krävande. Och det är i det skiktet, och en gång i tiden var vi överens med Socialdemokraterna att ingen ska betala mer än hälften i skatt. Och det, och sen hänger det där

med uppåt förstås. Men det viktiga är att i att stimulera den gruppen, våga ta risker, jobba mera och, och kanske rent av starta eget.

[5:18] Tomas Nordenskiöld

Och då vill ni alltså sänka skatterna för de med högre inkomster. Ida Gabrielsson, jag vill fråga dig, vad, vad, vad tycker du om det här? Vänsterpartiet vill ju höja flera skatter, bland annat på högre inkomster.

[5:28] Ida Gabrielsson (V)

Ja nej men politik handlar ju om prioriteringar. Eh och det är ju därför man i den budgeten som eh regeringen lägger inte har råd med det Vänsterpartiet gör. Till exempel att det är billigare med mediciner i vår budget, att vi har mer pengar till sjukvården. Man måste vara ärlig med det. Den här idén om att det bara är att sänka och sänka skatter för de som är rika och så ska det bli jättebra i hela samhället, den har visat sig inte fungera. Och därför så är vi för att lite höja skatten. Och då är det för den med ministerlön då från sextiosjutusen och uppåt. De hade inte behövt den här sänkningen som man genomförde den här perioden, utan det skulle ha hellre gått för vad jag tycker till höjda barnbidrag. Se till så att det grupper som pensionärer, sjuka, arbetslösa också får ett värdigt liv.

[6:18] Tomas Nordenskiöld

Det finns mycket annat som behöver prioriteras tycker Vänsterpartiet. Vad är svaret på det Lars Leijonborg?

[6:22] Lars Leijonborg (L)

Ja, du säger att det har inte fungerat, men det har ju fungerat. Det är bevisligen så att välfärden har byggts ut de här åren. Jag tittar i dag på några exempel. Det är fler lärare, det är fler sjuksköterskor och så vidare. Så att, och ja det är ju jätterisk att ni kör din linje och höjer skatterna och effekten blir precis den motsatta, nämligen att ni inte alls får in de pengar ni hoppas på och välfärden blir sämre. Det är en jätterisk. Frå-- det vi här står för tillväxt, ni står för missväxt.

[6:53] Tomas Nordenskiöld

Vi släpper in Ida Gabrielsson där. Du får svara på det.

[6:55] Ida Gabrielsson (V)

Nej men alltså den här skatten för de med ministerlön som vi vill höja, och det är höginkomsttagare, den tog ni bort alltså nu den här perioden. Så att så illa kan det inte bli. Utan då har vi råd om vi tar tillbaks den så att man får bidra lite mer. Och istället så får alla barnfamiljer barnbidragshöjning. Det tycker jag är bättre och det är också bättre för svensk ekonomi när man är i en lågkonjunktur att fylla på i vanliga hushållsplånböcker, inte i de absolut som har bäst ställt eller.

[7:24] Tomas Nordenskiöld

Martin Ådahl, jag vill fråga dig. Alltså ni vill ju behålla skatten som den är för höginkomsttagare anger ni här, men eh sänka en rad andra skatter. Och ser man till er senaste budgetmotion så är faktiskt ni det parti av alla åtta här som vill sänka skatterna mest. Eh varför då?

[7:40] **Martin Ådahl** (C)

Ja, det är alldeles riktigt och det är för att vi ska kunna få en politik där vi får tillbaka jobben. Vi har ju haft en väldigt hög arbetslöshet, en stigande arbetslöshet, hundratusen fler arbetslösa och då behöver vi göra allt för att små företag ska kunna anställa flera. Därför tar vi bort skatten på att anställa de tio första. Att vanliga människor ska kunna komma in i jobb. Därför sänker vi skatten för de med låga och medelstora inkomster och också att de som i dag är långtidsarbetslösa, även det arbetslösheten omfattar ju även akademiker, äldre, att de har möjlighet att komma in med lägre skatter på att anställa. Och där har ju, jag måste ändå säga det, att det är lite konstigt med det här mellan Vänsterpartiet och Liberalerna, för det diskuterar man bara höginkomsttagarna skatter. Det stora problemet är ju att den här regeringen har höjt skatterna för småföretagarna att anställa istället för att sänka dem så att det kommer in fler i jobb. Så det är vår absoluta prioritet.

[8:30] **Tomas Nordenskiöld**

Jag vill fråga dig Janine Alm Ericson, vad säger du om Centerpartiets förslag på betydande skattesänkningar?

[8:37] **Janine Alm Ericson** (MP)

Nej men vi tror ju att det som får fart på Sverige istället är stora investeringar i klimatomställningen så att det skapas fler jobb så att människor har ett arbete att gå till. Det blir ju inte bättre med den ekonomiska utvecklingen för att vi gör arbetslösa fattigare och säger att de ska ta jobb som inte finns. Så att vi ser ju att den här regeringens skattesänkarpolitik, nu lånar man för att sänka skatten för rika. Arbetslösheten är rekordhög. Det är inte en fungerande politik.

[9:08] **Tomas Nordenskiöld**

Bara en kort kommentar från dig Martin Ådahl. Alltså ni är ju öppna för att bilda regering med Miljöpartiet. Finns det några av deras skattehöjningar som ni kan acceptera?

[9:16] **Martin Ådahl** (C)

Nej men vi tror ju att det är helt fel väg att gå att höja skatten på jobb och företag. Nu, vi har jättehög arbetslöshet. Vi behöver få i gång ekonomin. Efter de här åren med tider har vi enorma problem. Vi måste se till att vi får en riktig boost för att skapa jobb och företag i, att jobb och företag växer i det här landet och får tillbaka det. Och då behöver vi sänka skatterna på det. Men vi är överens om att man ska fokusera där och inte hålla på och sprida- Tack Martin Ådahl.

[9:39] **Tomas Nordenskiöld**

Vi släpper in en kort kommentar från dig Janine Alm Ericson.

[9:42] **Janine Alm Ericson** (MP)

Nej bara helt enkelt så att vi har inga förslag på att höja skatten på jobb och företag. Vi tycker att det är de som har mest som ska hjälpa till att betala lite mer. Och det behövs både för att bygga ut försvaret och klara klimatomställningen.

[9:57] Tomas Nordenskiöld

Innan vi släpper in den andra sidan här så vill jag bara fråga dig Mikael Damberg. Det är ju oenighet på din sida i synen på skatterna. Så vad är ditt besked? Socialdemokraterna vill ju höja skatterna för höginkomsttagare för de som tjänar över sextiosjutusen i månaden. Men vilken skattepolitik blir det om ni vinner valet?

[10:12] Mikael Damberg (S)

Det viktiga är de skatter som kommer in och då måste folk arbeta igen. Vi har hundratusen fler arbetslösa, vi har hundratusen fler undersysselsatta. Det här kostar på för samhället när man haft så här låg tillväxt och hög arbetslöshet. Sen blir det i en valrörelse väldigt mycket löften. Jag tror att väljarna ska vara lite Lite, ja de är nog lite smartare än vad vi tror. De ser igenom. Nu, nu lånas det tvåhundratusen i minuten, varje minut, varje timme, varje dag, varje år under fyra års tid. Det är klart att man kan komma överens om att sänka skatter och inte ha några intäkter, men då går det inte att bygga ut försvaret, värna sjukvården. För att skatter behövs också för att vi ska klara äldreomsorgens utveckling och försvarets utveckling. Och då måste vi diskutera hur ekonomin växer igen. Och jag tycker det är rimligt att man i varje budget också funderar över avvägningar. Som tidigare finansminister måste man fundera på, är nästa prioritet från Liberalerna och Tidösidan att nu ska statsministern få en skattesänkning på femtontusen kronor i månaden ytterligare? När man inte har råd att höja barnbidragen, när man har gjort medicinerna dyrare, när man har gjort tandvården dyrare för unga människor. Det är också ett val och ett ansvar man har som regering att göra avvägningar.

[11:27] Tomas Nordenskiöld

Då tar vi den frågan till den nuvarande finansministern. Alltså vad säger du? Moderaterna går till val på sänkta skatter för på både inkomster och företag.

[11:35] Elisabeth Svantesson (M)

Ja vi går definitivt till val på att människor ska veta att ansträngning lönar sig. Och nu, just nu så är det ju så att ekonomin i Sverige ljusnar ordentligt. Inflationen är väldigt låg, tillväxten har tagit fart och det är faktiskt fler än någonsin som jobbar. Och det där beror ju på en aktiv politik, en politik som både stöttar människor, man får behålla mer av sin lön, men också se till att vi får fart i ekonomin. Jag blir förvånad därför att den andra sidan nu de inte är jätteöverens tydligen, men så klart att höjda skatter finns ju här, det finns höjda bidrag, höjt bistånd. Och listan kan göras ganska lång på många saker som med precision skulle se till att svensk ekonomi inte växer framåt. Det är ju det som är hela grundpoängen här. Om man sänker skatt på arbete, man sänker skatt på företagande när vi är i en sån otroligt tuff tid, då kommer ju jobben och då kommer tillväxten.

[12:27] Tomas Nordenskiöld

Kort svar på det, Mikael Damberg.

[12:28] Mikael Damberg (S)

Ja nu talar vi om sänka skatten för de med högst inkomster, var det vi talar om. Och ska alltså statsministern få sänkt skatt med femtontusen kronor i månaden? Är det en rimlig prioritering om

ni har träffat de pensionärer som, som tvingas gå i pension tidigare därför de, de börja jobba tidigt men fick ett väldigt tufft arbetsliv. Vi har sett de unga människor som nu får betala mycket dyrare för tandvården. Vi har en sjukvårdskris som den här regeringen Vi släpper in Elisabeth Svantesson.

[12:55] Tomas Nordenskiöld

Det är också en avvägning av resurser. Kommentera det. Alltså du, du.

[12:57] Elisabeth Svantesson (M)

Lögner blir inte mer sanna för att man upprepar dem. Det finns inga sådana förslag. I fyra år har Mikael Damberg suttit på läktaren, klagat och ropat. Det är okej för mig, jag har jobbat. Och jag är så glad över att våra fyra partier har tagit ansvar för Sverige i en svår tid. Majoritet för budgetar, kunna sänkt, stärka människors ekonomi, få ner inflationen. Vi har mycket kvar att göra, men vi är enade och dagen efter valet kan vi sätta i gång och förhandla en budget. Jag har fått igenom fyra. Jag ska inte säga många Mikael Damberg har fått igenom.

[13:28] Tomas Nordenskiöld

Äh, Oscar Sjöstedt, jag vill fråga dig. Även Sverigedemokraterna vill ju fortsätta och sänka skatterna säger ni. Samtidigt lovar ni billigare tandvård för, för alla vuxna. Går det att lova både sänkta skatter och den typen av kostsamma reformer?

[13:43] Oscar Sjöstedt (SD)

Till att börja med så håller jag med Lars inledningsvis här att alltså hälften kvar är en rimlig princip. Och när vi pratar just marginalsatserna så ligger vi i dag på ungefär femtiotvå procent och det finns ju bara hundra procent, så det är lite mer än hälften. Sen är inte det liksom den, den absolut högst prioriterade frågan i vår värld, utan det är bara, vill man ha en hint om vad vi kommer att göra på nästa mandatperiod? Då är det bara att titta på vad vi har gjort den här mandatperioden. Vi har sänkt skatt för vanliga löntagare och pensionärer, framför allt sänkt bränsleskatt, elskatten har sänkt lite grann, matmomsen har levererats. Men nu kunde vi se i går att det som kallas för real disponibel inkomst, det vill säga din inkomst när du justerar för både skatter och för inflation, den, den är den högsta som någonsin har uppmätts hos hushållen som ett resultat att vi har gjort de här sakerna. För att komma till din fråga, ja det är precis man, man behöver prioritera. Det finns ett reformutrymme, det kommer inte räcka till alla de här sakerna, utan du behöver prioritera. Vi har en biståndsram på femtiotre miljarder kronor. Det är på tok för högt, den behöver ner. Vi har en himla massa ineffektiva anslag i statsbudgeten. Klimatkliv, industrikliv, skattepengar som går in i bolag som Northvolt. Hur bra gick det exempelvis? Där behöver vi skära ner. Så vill man så går det absolut.

[14:49] Tomas Nordenskiöld

Hans Eklind, alltså vad säger du? Vi hörde Liberalerna här som vill halvera den statliga inkomstskatten. Delar du den ambitionen?

[14:57] Hans Eklind (KD)

Det är inte den prioriteringen som vi Kristdemokrater har i det här valet, utan det är välfärden som

ska komma först nu. Men jag vill bara säga det att det kan vara lätt när man hör som tittare kanske och ser då, ja men de vill höja skatterna, de vill sänka skatterna. Så skattesatser finansierar inte välfärden. Det är skatteintäkterna som finansierar välfärden. Alltså vi har sänkt skattetrycket. Ni visade det lägsta på femtio år. Men det ni också kunde ha visat, det är att skatteintäkterna har ökat på, med drygt tvåhundra miljarder kronor. Och det är ur de pengarna som vi kan finansiera välfärd. Sen är det ju precis som flera var inne på. Om man nu ska baka den där kakan som man så gärna vill fördela, ja men se då till att baka den större. En procent högre tillväxt, det ger trettio miljarder kronor ytterligare till statskassan. Det är så vi kan säkra välfärden. Det är inte igenom höga skatter.

[15:45] Tomas Nordenskiöld

Nej. Eh Martin Ådahl, eh Tidöpartierna har ju genomfört en hel del tillfälliga skattelättnader och andra satsningar. Skatten på drivmedel har sänkts, matmomsen har halverats. Vad är ditt besked? Vad händer med de här stimulanserna om du är med och bildar regering?

[16:00] Martin Ådahl (C)

Först är det ju en del av den här väldigt kortsiktiga politiken som den här regeringen haft. Och först vill jag ändå reagera på den här sidan säger. De säger att det är viktigt med tillväxt, det är viktigt med jobb och det är viktigt att hålla i statsfinanserna. Och det håller jag med om, det ska en så kallad borgerlig regering göra. Tillväxten har inte kommit överhuvudtaget på fyra år. Arbetslösheten har stigit jättemycket och är rekordhög i Europa. Och statsfinanserna visar ett underskott på hundrasjuttiosex miljarder. Så att där är man ju inte överhuvudtaget på banan. Man har ju till och med höjt skatten för småföretag och sjuklöneansvar. Det är därför vi säger, där måste vi sätta in insatserna nu.

[16:32] Tomas Nordenskiöld

Så vad händer med de här tillfälliga stimulanserna?

[16:33] Martin Ådahl (C)

De här tillfälliga satsningarna? Det finns ju så. Det viktigaste är ju på de områdena att vi får långsiktighet. Sveriges bönder som producerar maten har i dag jättehöga skatter och vi får inte tillräckligt mycket produktion hemma i Sverige. Och då vi ska kunna hålla matpriser nere så måste de få en lättad skattebörd. Sen ska vi följa den här matpri- matmomssänkningen och se om priserna, som det tyvärr är risk för, fortsätter att stiga, vad vi gör då. Och när det gäller drivmedlen så är det ju, vi ska inte höja skatten med den här tillfälliga sänkningen. Får vi se vad EU säger och framför allt hur det utvecklas. Men det här är också långsiktighet.

[17:07] Tomas Nordenskiöld

Nu ska jag lämna över till Oscar Sjöstedt. Det var inget entydigt svar kring matmomsen. Men vad säger du Oscar Sjöstedt? Alltså ni har ju sagt att stimulanserna ska vara kvar eh trots att det sker för lånade pengar.

[17:18] Oscar Sjöstedt (SD)

Ja men vi har, om vi är inne på just matmomsen, så håller vi på med ett arbete vi, vi fyra och på

departementet också för att titta vad som ska hända med den. Nu har, vi har ju lite tid att jobba med. Den är ju, den är ju beslutad fram till hela nästa år. Alltså sista december nästa år. Så där har vi lite grann att göra. När det kommer till drivmedelspriserna så har vi nu det här. Vi fick, vi fick ett tillfälligt, vilket jag i för sig tycker är helt bisarrt att vi behöver gå till EU med mössan i hand och be om lov att besluta om våra egna skatter. Men det är ett helt annat kapitel. Jag ska inte ta upp tid, jag ska inte upp titta tid med det. Men nu har vi den här tillfälliga saken ifrån, som vi fick till dispens från EU-kommissionen att gå tre kronor under miniminivån. Eh och den tror jag kommer bli svår att permanenta. Det kommer nästan bli omöjligt. Men att eh allt vi ska ner på EU:s miniminivå, det ska vi göra i alla fall. Och det här är viktigt att komma ihåg också därför att bränsleprisen har sådan tydlig bäring även på inflationen. Nu ligger ju inflationen, vi har lägst en komma tre procent, det är lägst i hela EU. Vi är bäst i klassen. Det är lägst inflation i hela EU. Eh när vi tog över så låg vi på tio procent. Eh om, om den där sidan kom till makten och vi får de här vrånghöjningarna på bensin- och dieselskatterna, då kommer det få bäring på resten av inflationen också. Då kommer vi inte ligga lägst i EU kan jag säga.

[18:22] Tomas Nordenskiöld

Mikael Damberg, vad är ditt besked kring de här tillfälliga stimulanserna som regeringen har infört? Alltså kommer den halverade matmomsen höjas igen om du blir finansminister?

[18:31] Mikael Damberg (S)

Först av allt så har matpriserna stuckit i väg. Så man behöver ökad konkurrens för lägre priser. Jag tror det är jätteviktigt att vi också etablerar fler lågprisbutiker så att vi pressar priserna. Eh jag tror att man ska ta politikernas löfte på det här området med en nypa salt. Väljarna är inte dumma. Det är en massa tillfälliga saker som löper ut efter valet. Det är inte finansierat i någon budget. Så alla de vallöften ni har gett än så länge på över tvåhundra miljarder, det här ligger utöver det. Så det blir liksom extrakostnad på extrakostnad. Så man måste vara lite realistisk och säga: ska man gå till val på att permanenta en matmomssänkning, då är det tjugofem miljarder nästan per år. Det är enorma pengar. Det bör man vara tydlig med väljarna om de pengarna finns eller inte. Vi har sagt att skulle vi få en enorm extern chock, då är vi beredda att agera för att skydda svenska hushåll. Därför var vi för en tillfällig sänkning. Men jag tror man ska vara realistisk och säga att det här kommer löpa ut. Precis som den här första sänkningen av bensinen och dieselskatten som ni redan har bestämt att den ska höjas från första oktober. Det kan ju ingen politiker påverka.

[19:30] Tomas Nordenskiöld

Det kommer att höjas- Hans Eklind, vad säger du om det där? Det är ett besked om en sannolikt höjd matmoms då.

[19:38] Hans Eklind (KD)

Ja, och det är klart att vi har ju sagt såhär, vi måste ju, vi vill titta på det. Vi har inte ristat i sten att den ska permanentas. Det finns också olika sätt hur man kan konstruera den här matmomssänkningen. Man kan exempelvis göra som Spanien när man väljer ut basvaror. Så det finns ju olika, olika tekniker för det där. Men det är klart att matinköpen för en barnfamilj är en

betydande del av den, vad pengarna ska räcka till. Så att vi kommer att följa läget nu och tillsammans har vi sagt att vi ska kika på det här och så får vi se vad vi kommer fram till. Men det är ju, det är ju ändå så. Alltså även om vi har, precis som Oscar säger, så har det kommit glädjande nyheter. Det är högsta reala disponibel inkomsten som man uppmätt i Sverige. Men det betyder ju inte att barnfamiljerna som sådant har det bra. Många har det tufft och då har vi ju sagt att vi vill höja barnbidraget. Man har inte ens höjt barnbidrag. Sen man har höjt barnbidraget så har den urholkats med fyrahundra kronor. Det är alltså det lägsta på femtio år i relation till barnkostnaden. Då har vi ju sagt att under nästa mandatperiod röstar man på Kristdemokraterna, då kommer vi höja barnbidraget med hundrafemtio kronor.

[20:39] Tomas Nordenskiöld

Barnbidrag där, men inget tydligt besked om matmomsen trots att det är då halveringen för låg in med pengar. Men vet du vad? Vi ska titta, jag tänkte vi ska titta lite på eh underskotten i statens finanser som blivit allt större under mandatperioden. I år lånar staten hundranittiosex miljarder kronor enligt Riksgälden och nästa år stiger underskotten till tvåhundraåtta miljarder enligt myndigheten. Det är alltså fyrahundra miljarder i ökad statsskuld på två år. Eh Lars Leijonborg, jag vill fråga dig. Alltså du var ju partiledare på en tid då det ansågs viktigt att skattelättnader och, och olika reformer skulle finansieras. De här växande underskotten, eh finns det anledning till oro där tycker du?

[21:23] Lars Leijonborg (L)

Jag var absolut inblandad. Jag var med när de här normerna skapades, fin-finansiella ramverket. Och där ingick det ju i och för sig att i lågkonjunktur så skulle man kunna låna. Och det är ju allvarliga siffror du påpekar, men vi har ju fortfarande en internationellt väldigt låg statsskuld. Så att, och dessutom är vi ju överens om att vi måste låna till upprustningen. Så att de politiska skillnaderna är väl inte riktigt så dramatiska. Men det vill jag också säga att alldeles klart, det vi lånar nu måste ju betalas tillbaka. Så att för vi, och jag kan säga att det som Liberalerna har lovat, det är väl rätt noga med ryms inom det prognostiserade reformutrymmet som Konjunkturinstitutet har pekat på. Och, och jag säger ungefär som Mikael, visar det sig att det på grund av omvärldsfaktorer blir omöjligt, då får ju de löftena skjutas på fr- eller delas upp och skjutas delvis på framtiden. Så att absolut, det här, det måste betalas, det ska vara ordning och reda i statsfinanserna.

[22:28] Tomas Nordenskiöld

Ja, vi passar det till Elisabeth Svantesson, finansministern. Vad säger du? Allvarliga siffror tycker Lars Leijonborg.

[22:35] Elisabeth Svantesson (M)

Statsskulden i dag är ju på ungefär samma nivå, lite lägre än vad det var när Magdalena Andersson blev statsminister. Jag vill bara ha det sagt och då var det också högkonjunktur. Vi är i ett allvarligt läge och det är därför som hälften av det underskott som alla vi här ändå är mer eller mindre överens om, det går ju till Ukraina och det går till försvaret. Det är ju viktigt att veta och det är det

som gör den stora delen här. Den andra delen handlar ju om att stötta hushåll i en lågkonjunktur och det gör också vi här på olika sätt. Vi har sänkt skatten och jag vill ha andra typer av bidrag. I grund och botten så måste alla per, alla permanenta utgifter också finansieras permanent. Det är därför som jag har presenterat sjuttio miljarder som jag vill genomföra under nästa mandatperiod. Men och istället för men, vi har ju alltså gjort det den här mandatperioden. Femtio miljarder har vi omprioriterat. Så att yes, vi har en, ett underskott, det står vi alla bakom även om det finns hycklare på läktaren som säger: "Nej, jag ska inte vara så elak". Men det är ju allvar. Vi har ett krig i vårt närområde, vi kan hjälpa till, vi kan stötta och det är vi alla överens om och det är jag glad för.

[23:41] **Tomas Nordenskiöld**

Mikael Damberg, Moderaterna vill ju finansiera satsningar igenom sänkt bidrag och sänkt bistånd. Ni vill ju höja barnbidrag och höja biståndet. Alltså, vad är Socialdemokraternas besked det här? Hur ska ni finansiera era satsningar efter valet?

[23:57] **Mikael Damberg** (S)

Vi har ju lagt fram än så länge förslag som ryms inom det reformutrymme som finns. Men vi har också visat att de flesta av våra förslag som vi har gått fram med i det här valet finns redan i vår budgetmotion senast. Så vi har visat att vi kan finansiera det med starkare liksom finansiering än regeringen. Dessutom finns det slöseri att ta till. Alltså jag tycker att regeringen väljer att prioritera fel när man fortsätter att sänka skatten för de högsta inkomsterna. Det kan användas i stället för att anställa fler personer i sjukvården. Jag tycker att slöseriet i skolan med överkompensationen till fristående skolor, bara att ta det och lägga det i lågstadiet skulle räcka till att anställa tretusen fler lärare i lågstadiet. Det är ett vallöfte vi har. Gör slut på vinsterna i skolan, låt de pengarna jobba i skolan istället för fler anställda. Så det går att jobba på det här sättet. Jag, jag vill bara varna för att den här utvecklingen vi har, förra året underskott på hundra miljarder, i år tvåhundra miljarder, nästa år antagligen mer än tvåhundra miljarder. Det här är inte en långsiktig hållbar linje att bara låna till tillfällen.

[24:57] **Tomas Nordenskiöld**

Lars Leijonborg, inte en långsiktigt hållbar linje. Vad, håller du med där?

[25:00] **Lars Leijonborg** (L)

Ja, Churchill fördubblade statsskulden under andra världskriget och jag tror vi är ganska glada för att han gjorde det. Och alltså vi måste inse att det som händer i vår omvärld, det är så dramatiskt och existentiellt. Så det är klart att vi måste stärka försvaret och det enda rimliga är att låna till det. Och jag tror egentligen vi är överens om det. Så att jag, jag tror än så, och som både jag och Elisabeth har sagt, den svenska statsskulden är ju än så länge internationellt väldigt låg.

[25:32] **Tomas Nordenskiöld**

Ida Gabrielsson, ni har ju kallat det här målet om en budget i balans för en tvångströja. Betyder det att ni vill se ännu flera ofinansierade satsningar efter valet om ni får bestämma?

[25:43] **Ida Gabrielsson** (V)

Nej men nu har ni ju släppt det löst det där helt så klart och gått all in. Vi hade ju ett förslag som både Svenskt Näringsliv och LO och andra lyfte att man skulle ha ett investeringsmål i omställningen i järnvägen. Se till så att jobben blev fler. Det är så vi har gjort förut när vi har ökat tillväxten. Och sen fördelat, det är väl det som är viktigast, vad man gör med pengarna när ekonomin växer. Ni lägger ju inte den på sjukvården eller barnbidragen eller sjukförsäkringen, utan ni skickar dem uppåt. Och där hade vi velat gjort och då sa ju de att nej, men det var oansvarigt och sådär. Och sen så satte man i gång själv och låna till löpande räkning i försvaret. Där var vi ändå några partier som lyfte att vi borde kunna, om vi kan göra det här, borde vi också kunna sätta oss och fundera över hur vi ska finansiera det här. Men det var inte de med på, på högersidan. Och jag tycker att det är ju, det är viktigt att säga att det blir absolut ingen kris med statsskuld.

[26:40] **Tomas Nordenskiöld**

Vet du vad? Vi ska fortsätta.

[26:41] **Ida Gabrielsson** (V)

Men det är viktigt att man betalar löpande kostnaden.

[26:43] **Tomas Nordenskiöld**

Vet du vad? Vi ska gå vidare och fokusera på den långsiktiga tillväxten och hur Sverige ska bli rikare så det blir mer pengar till hushållen, välfärden och försvaret.

[26:55] **Speakerröst**

Efter flera år av låg tillväxt har ekonomin nu börjat vända uppåt och enligt Konjunkturinstitutet väntas lågkonjunkturen vara över vid årsskiftet. Tillväxten tros i år landa på två komma fyra procent, men arbetslösheten är fortfarande en av de högsta i EU. Åtta komma sju procent enligt SCB. Sverige var länge ett av de länder i världen med allra högst ekonomiskt välstånd mätt i BNP per capita. Men vi har dalat i OECD:s ranking de senaste decennierna och ligger i dag på en trettonde plats, en bit efter länder som Norge, Danmark, Island och Tyskland. Hur ska fler komma i arbete och hur ska Sverige bli ett rikare land?

[27:42] **Tomas Nordenskiöld**

Ja, Martin Ådahl, jag passar den frågan till dig. Vad är det allra viktigaste enligt dig och Centerpartiet för att få i gång tillväxten och skapa fler jobb?

[27:51] **Martin Ådahl** (C)

Ja, först vill jag faktiskt ge credd till de som har sagt att det är ju tillväxten ytterst och jobben som skapar skatteintäkterna. Men det vi vill göra, det är ju förutom det jag har sagt om att småföretag ska kunna anställa fler i ett läge där vi har jättehög arbetslöshet och, och därmed kunna bidra till tillväxten och att vanliga människor ska kunna gå från bidrag till jobb, så behöver vi också satsa massivt i det här läget på mycket mer än det vi har gjort på utbildning, på vidareutbildning, hela vägen från skolan, hela vägen till universitetet. Och så behöver ju klimat. Sverige är ju klimatledande industrier och företag. Då måste de ju ha en hemmamarknad där de kan växa

genom att alla vanliga svenskar har möjlighet att byta till deras produkter. Svenska elbilar, nya eller begagnade, svenska lastbilar för företagen, nya eller begagnade. Och där måste vi satsa massivt på att vi får en ledning. Så klimat och företag och också.

[28:42] **Tomas Nordenskiöld**

Vi passar den frågan till Hans Eklind, Centerpartiet. De hoppas ju på er efter valet att ni ska kunna bilda en gemensam regering. Alltså, vad säger du om Martin Ådahls recept för tillväxt?

[28:51] **Hans Eklind** (KD)

Jag tror många tittare har sett våra valaffischer, Tro på Sverige. Eh och det handlar just om vår tro att Sverige kan. Vi har gjort det förr och vi gör det igen, skapa en hög ekonomisk tillväxt. Så att vi ser att man ska använda Sveriges starka finanser för att göra investeringar, exempelvis i vägar och järnväg, den infrastrukturproposition som den här regeringen la med Andreas Carlson, infrastrukturministern i spetsen. Det är ju den största satsning i modern tid. Den ökar ju Sveriges konkurrensförmåga. Eh så att det, och även hushållen, deras liv underlättas. Så det finns en rad saker som den här regeringen redan har gjort. Det som jag tror är viktigt, det handlar ju också om att de företag som finns i Sverige som vill växa, de ska ju möta en stat som röjer bort hinder, där det är snabba ledprocesser. Man ska inte behöva vänta i onödig byråkrati, utan tempo, tempo, tempo tror jag är väldigt avgörande för att vi ska få upp den här tillväxten på en bra nivå.

[29:42] **Tomas Nordenskiöld**

Janine Alm Ericson, jag vill fråga dig, vad är Miljöpartiets viktigaste åtgärd som ni vill se för att få fart på den svenska ekonomin?

[29:50] **Janine Alm Ericson** (MP)

Ja men vi ser ju väldigt tydligt att Tidö regeringens skattesänkarpolitik för rika inte har gett de resultat som de faktiskt ändå har lovat. Vi har rekordhög arbetslöshet, utsläppen har ökat och vi får helt enkelt inte i gång Sverige. Vi vill se en stor investering i klimatomställningen som gör, skapar gröna jobb, fler människor som får ett arbete att gå till. Och det skapar också hopp och framtidstro. Det är ju så vi bygger Sverige starkare med bättre infrastruktur, eh förnybar el och så vidare.

[30:21] **Tomas Nordenskiöld**

Vad säger du om det Oscar Sjöstedt? Stora gröna investeringar.

[30:25] **Oscar Sjöstedt** (SD)

Nej tack. Eh och det är väl inte så att det bara har som vi hörde i inslaget att det börjar vända, utan det har i princip vänt. Alltså två komma fyra procent tillväxt som KO, Konjunkturinstitutet då säger. Alltså det är bra. Det, ja om det inte är mycket väl godkänt så är det åtminstone väl godkänt. Då Konjunkturen är över nästa år skulle jag säga. Ja men tittar du på euroländerna, våra europeiska grannar, de ligger markant lägre. Så någonting gör vi ju rätt. Frågar Arbetsförmedlingen som man tycker borde ha koll på hur många som är arbetslösa, då är det inte alls de siffrorna, utan de säger sex komma fem procent. Det är lite lägre än när vi tog över då. Eh det är trehundratusen fler sysselsatta. SCB har most senaste siffrorna skulle jag säga. Inflationen är den lägsta i hela EU. Men

det som vi måste göra det där är inget för att det är ett ödesdigert beslut förra mandatperioden att hålla ner svensk kärnkraft. Det betyder att vi har både höga och framför allt väldigt volatila elpriser. De går upp och ner väldigt mycket. Det tar ju tid att fixa, men det, det behöver vi göra. Får vi göra det så kommer det vara bra för företagen, det kommer vara bra för hushållen.

[31:16] **Tomas Nordenskiöld**

Men nej till gröna investeringar för att få fart på ekonomin. Kärnkraft är jättegrynt. Men vad säger du Janine Alm Ericson? Eh hur svarar du på det som Oscar Sjöstedt säger?

[31:24] **Janine Alm Ericson** (MP)

Nej men i dag har jag tillsammans med femtiotusen andra människor gått i en klimatmarsch här i Stockholm därför att det behövs en mer stark klimatpolitik. Utsläppen måste ner. Om vi kan kombinera det tillsammans med att fler människor får ett jobb att gå till så att vi också skapar ett bättre Sverige tillsammans, så är ju det värt otroligt mycket. I veckan kom det en rapport ifrån Nederländerna som visade att värmeböljan i Europa nu alltså har raderat ut hela BNP-tillväxten för euroområdet. Två tusen miljarder kronor. Vi har inte råd att vänta med att sänka utsläppen. Det måste ske här och nu. Och kan vi göra det i kombination med att utveckla svensk industri och få företagen att få långsiktiga spelregler och våga investera, då har vi en win win.

[32:10] **Tomas Nordenskiöld**

Elisabeth Svantesson, jag vill fråga dig. Arbetslösheten ligger nu på åtta komma sju procent enligt SCB. Är du nöjd med det?

[32:18] **Elisabeth Svantesson** (M)

Man kan aldrig vara nöjd med en arbetslöshet som är hög, men faktum är ju att det aldrig varit så många som har arbetat i Sverige. Det är också viktigt att ta in detta. Trots den här lågkonjunkturen, trots Trump, trots Mellanöstern, så är det faktiskt så att vi har en stark ekonomi. Jag är lite förvånad över att, att den svartmålas på det sättet. På sikt, eh den här långsiktiga tillväxten, då är ju ett investeringar som har nämnt. Vi gör investeringar på sex procent av BNP, infrastruktur, försvar. Det andra handlar ju om att stärka arbetslinjen och att ansträngning alltid lönar sig. Därför vill vi att människor ska behålla mer pengar i plånboken. Och tre, tredje, se till att bevara det fantastiska företagsklimat som vi nu har. Där kapitalet fungerar, kapitalmarknaden funkar. Vi drar till oss mer kompetens och där ska vi göra ännu mer framåt så att företag vill komma hit. Oavsett vad Trump eller vem som helst annars hittar på, så ska vi göra stora och starka investeringar. Det leder till jobb, det leder till tillväxt.

[33:19] **Tomas Nordenskiöld**

Är det rätt recept för jobben, Mikael Damberg?

[33:22] **Mikael Damberg** (S)

Jag tror att det är viktigt att ge näringslivet långsiktiga besked. Så om vi får chansen att bilda regering så kommer ett av de första beskeden från vår sida vara att en inbjudan till att diskutera en långsiktig energiöverenskommelse. För det är klart att om man tittar på vad som har byggt svensk

konkurrenskraft över tid, då är det vår, våra energipriser, vår gröna el som har drivit investeringar till Sverige. Skulle man skapa långsiktighet här, då driver man ökade investeringar till Sverige. Man kan skapa fler jobb. Jag delar helt bilden av att vi i Sverige också måste ligga långt fram i utvecklingen. Vi vill skapa en tillväxtpakt ihop med näringslivet där vi diskuterar vilka områden ska Sverige vara världsledande, ligga längst fram i utvecklingen? Den gröna omställningen är ett sådant område, men det finns flera områden. Vi kan inte vara naiva. Många andra länder gör enorma satsningar på forskning och utveckling, på innovation, driver utvecklingen framåt för att man ska ha ett näringsliv som ligger längst fram. Det skapar jobb och investeringar. Kompetensförsörjning, snabbare fart i processer, miljötillstånd. Jätteviktigt. Jag tror att det finns jättemycket att göra för att ge näringslivet bättre förutsättningar att investera i Sverige.

[34:27] **Tomas Nordenskiöld**

Lars Leijonborg, jag vill bara fråga dig. Det är ju Liberalen som har haft ansvar för jobben i regeringen. En arbetslöshet på åtta komma sju procent. Hur nöjd är du med det?

[34:36] **Lars Leijonborg** (L)

Ja, det är så mycket siffror, men det, Arbetsförmedlingen har ju en något lägre siffra och nu har det ju dessutom vänt. Det är tjugotusen fler jobb nu än för ett år sen. Så att det har ju vänt.

[34:48] **Tomas Nordenskiöld**

Du hänvisar till SCB-siffror som vi får fram.

[34:49] **Lars Leijonborg** (L)

Ja precis och jag säger Arbetsförmedlingens siffror. För att det, det är alltid mycket siffror som bollas. Men det viktiga är väl att utvecklingen har vänt. Men får jag säga en sak här om tillväxt? Mikael nämnde ordet, men jag menar ju att tittar man ut i världen så det mest dramatiska som händer nu, det är ju forskningsracet mellan USA och Kina, framför allt om artificiell intelligens. Där är ju Europa knappt ur startblocken och Sverige inte heller tillräckligt nära äh täten. Så att vi la fram ett forskningsprogram här i häromveckan och jag tror att det är en ödesfråga för hela Europa. Det är direkt farligt att stormakterna USA och Kina får dominera det här fältet så mycket.

[35:36] **Tomas Nordenskiöld**

Elisabeth Svantesson, jag vill fråga dig om en delvis annan fråga här. Moderaterna vill ju sänka bidrag och strama åt A-kassan. Äh varför är det rätt väg för Sverige?

[35:45] **Elisabeth Svantesson** (M)

Men framför allt vill vi ju nu också se till att sjösätta den stora bidragsreform som vi har fattat beslut om och det har vi börjat med i det första steget, aktivitetskrav. Alltså det här landet har ju byggts på ansträngning, att vi har starka skyddsnät för dem som behöver det, men alla som arbetar måste kunna göra det. Äh och då får man prioritera. Vi har en bra A-kassa, det tycker vi den ska ha fortfarande. Den kan trappas av något mer. Men hela poängen här, och det tror jag är liksom helt grundläggande. Det handlar inte om olika nivåer i olika system först och främst, utan det handlar om synen på hur bygger man ett starkt land. Man kan prata mycket, sen kan man agera.

Och vi har agerat. Genom stora investeringar, genom att sätta fart på kärnkraftsbygget, genom att också skärpa arbetslinjen och inte lämna människor i sticket som har varit hemma länge och inte fått någon hjälp. Det är det här som kommer att ge ännu mer tillväxt åren framöver. Mot, jag vill bara säga det, mot oss. De kan stå där, de tycker helt olika saker. De vill regera ihop. De har så många röda linjer. Så att det är liksom helt oansvarigt tycker jag. Men då måste man dock kunna ge besked. Hur ska människor få jobb med deras politik? Vi passar den frågan- Hur ska företag? Vänta en sekund. Hur ska företag känna en tilltro till när det är på tal om stabila spelregler, Mikael Damberg, dina kompisar och du, ni är inte så lika. Det några vill höja invandringen. Alla vill höja biståndet. Nu är det mycket på en gång..

[37:12] **Tomas Nordenskiöld**

Vi passar det till Ida Gabrielsson.

[37:14] **Ida Gabrielsson** (V)

Nej men det handlar ju om syn. Äh och den det jag är fullständigt övertygad om, det är att en fattigdomslinje som drivs fram här, det är inte en bra arbetslinje. Det blir inte fler jobb för att man bekämpar arbetslösa och gör dem ännu fattigare. Utförsäkra ännu fler sjuka ur sjukförsäkringen. Och jag förstår att man inte liksom vill följa siffran och sådär på den sidan för det funkade faktiskt inte ens på Lars Leijonborgs tid, utan halva sjukförsäkringen, det vi löntagare avsätter pengar till varje månad i vår lön. Den har halverats alltså de medlen som fanns där. Det är så man har finansierat skattesänkningarna. Och när vi under den här perioden har haft såhär dålig tillväxt, då har vi samtidigt fått en extremt stark förmögenhetskonzentration. Självklart kan miljardärer betala lite mer så att den som är sjuk och har och jobbar och har arbetat hela livet får rätt till ersättning. Den som har fötts med en funktionsnedsättning har en rimlig ersättning. Att sjukpensionärer och pensionärer har rimliga pensioner.

[38:18] **Oscar Sjöstedt** (SD)

Oskar Sjöstedt, med salens ordning. Ja men låt mig, låt mig ändå ta upp, ta upp den frågan i och med att vi pratar ändå på tillväxtspåret och sånt där. Och då är det såhär, alla på den där sidan, ja möjligen inte Martin Ådahl då för den delen, men på den där sidan överlag så pratar man om förmögenhetsskatt. Och då är det inte liksom de här miljardärerna som vi pratar om, utan ibland är det två miljoner kronor, ibland är det tre miljoner kronor, ibland är det så lite som femtiotusen anser de har förmögen. De som har femtiotusen sparar, de ska få högre skatt. Så här, det är fyra komma två miljoner svenskar som sparar inom ramen för ett, för ett så kallat investeringssparkonto. Äh och vi sparar normalt då i svenska företag, börsnoterade svenska företag. Vi har en mycket attraktiv aktiemarknad, en mycket väl fungerande kapitalmarknad. Varför är det här någonting, när man pratar om förmögenhetsskatt, det är ju väldigt enkelt att säga, för det drabbar ju bara den som är förmögen, inte sant? Det är så man ska tro. Varför är det här så, varför är det här så skadligt för tillväxten? Jo men det är så att svenska företag, vi har till och med flest börsnoterade företag i hela EU. De har väldigt enkelt att resa kapital, att finansiera sig själva. Då innebär det att de har mycket enklare att också växa och när de växer så kan de skapa fler arbetstillfällen. Och det är ju väldigt, väldigt bra och det leder till högre skatteintäkter. Om man gör alltså, det man gör när man pratar

om förmögenhetsskatt är att man slår sönder hela den här attraktiva aktiemarknaden och hela den här välfungerande kapitalmarknaden. Det är obra. Stina Bergström, vad svarar du på det?

[39:32] **Janine Alm Ericson** (MP)

Nej det är ju att ta i och det är ändå fascinerande att höra hur Oskar Sjöstedt liksom försvarar miljardärernas rätt att behålla en större del än vad vi andra faktiskt får av det vi betalar skatt för. Men för att vi ser ju att det behövs mer pengar till statskassan, vi behöver ha mer. Och sen det här med att det ska löna sig att arbeta. Absolut, men då måste ju regeringen också se till så att det finns jobb att gå till, att människor kan ta de jobben. Nu kastas man in i arbetslöshet och en sämre ekonomisk situation. Men så att vi ser ju att Finanspolitiska rådet har ju kritiserat regeringen väldigt ingående för det här, att man använder lånade pengar för att sänka skatten för rika men har slagit sönder arbetslöshetsersättningen.

[40:14] **Tomas Nordenskiöld**

Jag måste bara avslutningsvis innan vi ska gå vidare här fråga dig Martin Ådahl. När det gäller den här debatten och synen på skatterna och på företag och sådär, då står ju du närmare den sidan än du gör de andra. Inte sant?

[40:25] **Martin Ådahl** (C)

Nej, jag tycker att de har höjt ju många av de här kostnaderna för små företag som vill öka sina anställda. De har verkligen inte, jag känner överhuvudtaget inte igen den här bilden av att allt går så bra. Det finns inga arbetslösa. Vi är i en situation där nästan alla känner någon som är arbetslös, där det är en allvarlig situation på arbetsmarknaden. Småföretag har inte kunnat anställa. Det har varit rekord i konkurser för småföretag och nyföretagandet är på väldigt låga nivåer. Alltså det här är ju inte alls som det var på allianstiden. Det här ligger man, när Lars Leijonborg var aktiv. Här har man liksom misslyckats ekonomiskt och så säger man att allting är så jättebra och det är på väg och sådär. Och utsläppen ökar för första gång på jättelänge.

[41:06] **Tomas Nordenskiöld**

Vet du vad? Vi ska hinna med, jag tänkte vi ska hinna med en annan fråga som har betydelse för både, för både företag och privatpersoner. Och det är ju karensavdraget, alltså det löneavdrag som görs första dagen man är hemma och sjuk från jobbet, vilket innebär att man alltså står utan ersättning den dagen. I SVT:s valkompass har ni alla svarat på frågan om karensavdraget ska avskaffas. Äh och det är ett mycket bra förslag tycker Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet. Ganska bra tycker Sverigedemokraterna medans Moderaterna, Kristdemokraterna, Liberalerna och Centerpartiet tycker det är ett mycket dåligt förslag. Äh Hans Eklind, ni vill behålla karensavdraget. Varför då?

[41:46] **Hans Eklind** (KD)

Jaså frågeställningen är ju inte sådär optimal om man uttrycker sig försiktigt. Alltså karensavdraget, om vi bara plockar bort den, då vältrar vi över kostnader på företagen. Alltså samma företag som vi hoppas då att de ska fixa till de nya jobben. De ska helt plötsligt drabbas av nya kostnader. Det vi har sagt som Kristdemokrater är att om vi ska bara ta bort karensavdrag så

säger vi nej till det. Däremot så har vi sagt att det finns vissa yrkesgrupper som vi tycker att det kan finnas skäl att titta på. Så att det man kan inte jämföra. Om du är som yngste sonen, programmerare, han kan sköta jobbet hemma från sin lägenhet. Men mellansonen, han är lärare och det är klart att då är det en annan typ av yrke och då måste man också se över det.

[42:22] Tomas Nordenskiöld

Vi ska, Mikael Damberg vill jag fråga dig där. Alltså hur ser du på risken att det kommer slå hårt mot det svenska näringslivet? Det flera utredningar pekar ju på risk för ökad sjukfrånvaro och stora kostnader om man slår bort karensavdraget.

[42:35] Mikael Damberg (S)

Nej men det är bra att de här kostnaderna diskuteras därför att de här kostnaderna bär sig av någon i dag. Det är undersköterskan, det är läraren, det är busschauffören, det är polisen som tar de här kostnaderna. Sverige är nu det enda landet i Norden som har ett sånt här karensavdrag som gör noll ersättning. Det vi föreslår är ju inte att man ska ha hundra procents ersättning. Vi föreslår att man ska ha samma system som i övrigt, det vill säga man får åttio procent av sin lön. Och det är väl fullt rimligt att människor som måste göra jobbet på jobbet inte både ska drabbas av att de får en enorm nedsättning av lönen som gör det svårt att betala räkningen. Det sänker också de här löne eller de här yrkeskategoriernas pensioner. Det, det har faktiskt precis som Hans beskriver, så har ju arbetsmarknaden förändrats, inte minst sedan pandemin. Många arbetsgrupper kan jobba hemma när de är lite krassliga. Andra måste göra jobbet på jobbet och de drabbas mycket hårdare än tidigare.

[43:30] Tomas Nordenskiöld

Vi släpper in Elisabeth Svantesson där. Det är ett viktigt vallöfte från Socialdemokraternas sida om slopat karensavdrag. Vad svarar du?

[43:35] Elisabeth Svantesson (M)

Jag svarar att sammantaget så är det viktigt åren framöver att se till att ansträngning lönar sig, fler kommer i arbete och det är också väldigt, väldigt viktigt och se till att vi då ökar tillväxten. Och som jag sa i början, många av de här förslagen, de kostar alltså pengar. Eh och hur ska de då finansieras? Hur ska man finansiera höjt bistånd, karensavdrag, arbetstidsförkortning och så vidare? Det är ju vanliga människor som kommer att få betala. Det enda löftet om finansiering som den andra sidan har riktigt, det är ju bankskatten, bolåneskatten som gör bo- Vi passar den till Magdalena Andersson. Det gör ju bolånen dyrare. Jo, saken är den att summan av allt det här, man kan stå här och säga en sak, men vi ser ju resultatet och politiken från tidigare och nu runtom i vissa kommuner. Det här leder inte till ett bättre, starkare Sverige. Det här leder till dämpad tillväxt och att människor får i långa loppet ha mindre pengar i plånboken.

[44:29] Tomas Nordenskiöld

Jag vill bara släppa in kort Oscar Sjöstedt. Vad är ditt besked när det gäller slopade karensavdraget?

[44:33] **Oscar Sjöstedt** (SD)

Det är ett bra förslag när det kommer till vissa typer av yrkesgrupper, det vi kallar kontaktyrken. Alltså de som i praktiken inte får vara på jobbet när de är lite krassliga. De känner själva att de kanske har lite ont i halsen, man är inte lite hundra procentig, orkar till jobbet, men de får inte. Då pratar vi alltså typ undersköterskor på äldreboendet eller folk som jobbar inom vård. Man jobbar med sjuka, gamla, liksom bräckliga människor. De får i praktiken inte vara på jobbet även om man nog bara är lite krasslig i halsen. Där behöver vi någon typ av särregler. Det är mitt besked.

[45:00] **Tomas Nordenskiöld**

Mm. Eh, Ida Gabrielsson, det här är ett viktigt löfte från, från er också. Du får berätta.

[45:04] **Ida Gabrielsson** (V)

Ja, men det är ju viktigt och därför tror jag att vi behöver ta, eh. Vi, vi behöver, vi ska, vi måste få bort Tidö och byta statsminister. Vi måste också gå i en annan riktning. Eh därför det finns alltid pengar när det handlar om de rika och de välbeställda. Då finansierar sig själv, det går runt av sig själv. Men när det kommer till busschauffören, undersköterskan och de som faktiskt måste vara på jobbet, då är det plötsligt alldeles för dyrt.

[45:29] **Tomas Nordenskiöld**

Hör ni, vet ni vad? Där drar vi faktiskt ett streck för den här debatten. Tack så mycket alla för att ni kom hit.